

Sygn. akt IV KK 122/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński

SSO del. do SN Wojciech Sych (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej
w sprawie **R.K.**

skazanego z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 listopada 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 15 listopada 2016 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 24 czerwca 2016 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
środku karnym i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w [...]

1. uznał oskarżonego R.K. za winnego tego, że w dniu 23 listopada 2015 roku, w [...] na ul. K., prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny - samochód osobowy Volkswagen Passat, znajdując się w stanie nietrzeźwości 0,27 mg/l alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, tj. występku z art. 178a § 1 k.k. i za to na mocy art. 178a § 1 k.k. i art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych, ustalając wymiar jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;

2. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat;

3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 (pięciu tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

4. na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet środka karnego orzeczonego w pkt 2 zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 23 listopada 2015 roku do dnia 24 czerwca 2016 roku;

5. orzekł o kosztach sądowych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego i zarzucił rażąco niewspółmierność kary poprzez wymierzenie oskarżonemu kary grzywny w wysokości osiemdziesięciu stawek dziennych, z ustaleniem wymiaru jednej stawki dziennej na kwotę 20,- złotych, orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres trzech lat oraz orzeczenie wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego w kwocie 5.000,- złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, podczas gdy wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego, niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, iż będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa, co uzasadnia orzeczenie wobec oskarżonego warunkowego umorzenia postępowania z okresem próby wynoszącym dwa lata lub krótszym.

Stawiając ten zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec oskarżonego warunkowego umorzenia postępowania z jednoczesnym wyznaczeniem okresu próby w wymiarze dwóch lat lub krótszym oraz orzeczenie - na mocy art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 3 k.k. - środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów w wymiarze 1 roku.

Po rozpoznaniu apelacji, wyrokiem z dnia 15 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że okres orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych skrócił do jednego roku, w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok oraz orzekł o kosztach sądowych.

Kasację od tego wyroku wywiódł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Zaskarżył na niekorzyść skazanego wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 15 listopada 2016 roku w części dotyczącej orzeczenia środka karnego w punkcie 1 i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego – art. 42 § 2 Kodeksu karnego, poprzez orzeczenie środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres jednego roku, a więc w wymiarze poniżej jego dolnego ustawowego zagrożenia.

Formułując ten zarzut Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie 1, w części dotyczącej orzeczenia środka karnego i w tym zakresie przekazanie sprawy sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się w oczywistym stopniu zasadna i musiała pociągnąć za sobą uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w [...] w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym i w tym zakresie przekazanie sprawy wymienionemu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Bez wątpienia rację miał skarżący co do tego, że sąd odwoławczy, zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji poprzez obniżenie wymiaru środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego – art. 42 § 2 k.k.

W dniu 18 maja 2015 roku weszła w życie zmieniona treść przepisu art. 42 § 2 k.k., wprowadzona ustawą z dnia 20 marca 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks

karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 541), zgodnie z którą wobec uczestniczącego w ruchu sprawcy przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, jeśli w czasie popełnienia przestępstwa był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173, art. 174 lub art. 177 k.k., sąd ma obowiązek orzec zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów lub pojazdów określonego rodzaju, na okres nie krótszy niż trzy lata. R. K. dopuścił się przypisanego mu przestępstwa w dniu 23 listopada 2015 roku, wobec czego zastrzone w ten sposób przez ustawodawcę prawnokarne konsekwencje popełnionego przezeń czynu dotyczyły go i sąd miał obowiązek zastosować prawo materialne obowiązujące w tak zmienionej postaci. Stosownie do tej powinności postąpił sąd pierwszej instancji, który na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres trzech lat, a w uzasadnieniu wyroku dał wyraz swej wiedzy co do tego, że taki wymiar środka karnego odpowiada dolnej granicy wyznaczonej przez ustawę. Sąd odwoławczy jednak, rozpoznając apelację obrońcy, postąpił w tym zakresie wbrew temu obowiązкови i okres orzeczonego zakazu skrócił do jednego roku. Niezależnie od przyczyn, jakie legły u podstaw tego błędu, dostrzeżonego zresztą później przez sąd odwoławczy, stwierdzić należy, że dyskwalifikuje on zaskarżony wyrok, albowiem nie może być wątpliwości co do tego, iż orzeczenie środka karnego w wymiarze niemieszczącym się w granicach wyznaczonych ustawą, stanowi rażące naruszenie prawa materialnego, które z samej swej istoty miało istotny wpływ na treść wyroku.

Powyżej przedstawione stanowisko legło u podstaw uwzględnienia kasacji. Sąd Okręgowy w [...] orzekając ponownie w postępowaniu odwoławczym, wszak jedynie w zakresie uchylenia zaskarżonego wyroku przez Sąd Najwyższy, będzie zobowiązany rozpoznać apelację obrońcy z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa.